

Tadqiqot.uz

ЎЗБЕКИСТОН ОЛИМЛАРИ ВА ЁШЛАРИНИНГ ИННОВАЦИОН ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАРИ МАВЗУСИДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ

2021

- » Ҳуқуқий тадқиқотлар
- » Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар
- » Тарих саҳифаларидағи изланишлар
- » Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни
- » Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни
- » Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар
- » Педагогика ва психология соҳаларидағи инновациялар
- » Маданият ва санъат соҳаларини ривожланиши
- » Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши
- » Техника ва технология соҳасидаги инновациялар
- » Физика-математика фанлари ютуқлари
- » Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар
- » Кимё фанлари ютуқлари
- » Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
- » Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
- » Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

CONFERENCE.uz

30 ИЮН
№29

**"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР"
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 29-КҮП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ
6-ҚИСМ**

**МАТЕРИАЛЫ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
29-МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОЙ ДИСТАНЦИОННОЙ
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИИ НА ТЕМУ "НАУЧНО-
ПРАКТИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ"
ЧАСТЬ-6**

**MATERIALS OF THE REPUBLICAN
29-MULTIDISCIPLINARY ONLINE DISTANCE
CONFERENCE ON "SCIENTIFIC AND PRACTICAL
RESEARCH IN UZBEKISTAN"
PART-6**

ТОШКЕНТ-2021

УУК 001 (062)
КБК 72я43

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" [Тошкент; 2021]

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" мавзусидаги республика 29-күп тармоқли илмий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами, 30 май 2021 йил. - Тошкент: «Tadqiqot», 2021. - 9 б.

Ушбу Республика-илмий онлайн конференция 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегиясида кўзда тутилган вазифа - илмий изланиш ютуқларини амалиётга жорий этиш йўли билан фан соҳаларини ривожлантиришга бағишиланган.

Ушбу Республика илмий конференцияси таълим соҳасида меҳнат қилиб келаётган профессор - ўқитувчи ва талаба-ўқувчилар томонидан тайёрланган илмий тезислар киритилган бўлиб, унда таълим тизимида илфор замонавий ютуқлар, натижалар, муаммолар, ечимини кутаётган вазифалар ва илм-фан тараққиётининг истиқболдаги режалари таҳлил қилинган конференцияси.

Масъул мухаррир: Файзиев Шохруд Фармонович, ю.ф.д., доцент.

1.Хуқуқий тадқиқотлар йўналиши

Профессор в.б.,ю.ф.н. Юсувалиева Раҳима (Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети)

2.Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар

Доцент Норматова Дилдора Эсоналиевна(Фаргона давлат университети)

3.Тарих саҳифаларидағи изланишлар

Исмаилов Ҳусанбой Маҳаммадқосим ўғли (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси)

4.Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни

Доцент Уринбоев Хошимжон Бунатович (Наманган мухандислик-қурилиш институти)

5.Давлат бошқаруви

Доцент Шакирова Шохида Юсуповна (Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети)

6.Журналистика

Тошбоева Барнохон Одилжоновна(Андижон давлат университети)

7.Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар

Самигова Умида Хамидуллаевна (Тошкент вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш худудий маркази)

8.Адабиёт

PhD Абдумажидова Дилдора Раҳматуллаевна (Тошкент Молия институти)

9.Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни

Phd Воҳидова Меҳри Ҳасанова (Тошкент давлат шарқшунослик институти)

10.Педагогика ва психология соҳаларидағи инновациялар

Турсунназарова Эльвира Тахировна (Навоий вилоят ҳалқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

11.Жисмоний тарбия ва спорт

Усмонова Дилфузахон Иброҳимовна (Жисмоний тарбия ва спорт университети)

12.Маданият ва санъат соҳаларини ривожлантириш

Тоштемиров Отабек Абидович (Фарғона политехника институти)

13.Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши

Бобоҳонов Олтибой Раҳмонович (Сурхандарё вилояти техника филиали)

14.Тасвирий санъат ва дизайн

Доцент Чариеv Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

15.Мусиқа ва ҳаёт

Доцент Чариеv Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

16.Техника ва технология соҳасидаги инновациялар

Доцент Нормирзаев Абдуқаюм Раҳимбердиевич (Наманганд мухандислик-курилиш институти)

17.Физика-математика фанлари ютуқлари

Доцент Соҳадалиев Абдурашид Мамадалиевич (Наманганд мухандислик-технология институти)

18.Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар

Т.Ф.д., доцент Маматова Нодира Мухтаровна (Тошкент давлат стоматология институти)

19.Фармацевтика

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

20.Ветеринария

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

21.Кимё фанлари ютуқлари

Рахмонова Доно Қаҳхоровна (Навоий вилояти табиий фанлар методисти)

22.Биология ва экология соҳасидаги инновациялар

Йўлдошев Лазиз Толивович (Бухоро давлат университети)

23.Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари

Доцент Сувонов Боймурод Ўралович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

24.Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

Phd доцент Қаҳҳоров Ўқтам Абдурахимович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

25.География

Йўлдошев Лазиз Толивович (Бухоро давлат университети)

Тўпламга киритилган тезислардаги маълумотларнинг хаққонийлиги ва иқтибосларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулdir.

© Муаллифлар жамоаси

© Tadqiqot.uz

PageMaker\Верстка\Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

ЖУРНАЛИСТИКА

1. Зарипова Нозима, Ҳилола Файзуллаева КОНВЕРГЕНТ ШАРОИТДА ЖУРНАЛИСТ ФАОЛИЯТИНИНГ УНИВЕРСАЛЛАШУВИ	7
--	---

ЖУРНАЛИСТИКА

КОНВЕРГЕНТ ШАРОИТДА ЖУРНАЛИСТ ФАОЛИЯТИНИНГ УНИВЕРСАЛЛАШУВИ

Зарипова Нозима,
ЎзЖОКУ магистранти
Илмий раҳбар: Хилола Файзуллаева

Аннотация: Мазкур мақола конвергенция жараёнида журналистнинг универсаллашуви, унга қўйиладиган талабларни таҳлил қилишга қаратилган.

Калит сўзлар: конвергент таҳририят, универсал журналист, мультимедиа янгиликлар хонаси, универсал журналистнинг профессионал сифатлари.

Журналистика соҳасида конвергент таҳририят тушунчasi пайдо бўлганидан сўнг, универсал журналист атамаси шаклланди. Бундай журналистнинг анъанавий журналистдан асосий фарқи шундаки, у маълум бир янгилик учун мақбул форматни белгилаши ва унда ўз материалини яратиши керак. Мисол учун, универсал журналист интервью техникасини пухта эгаллаши, факт ва маълумотдан фойдалана олиши, видео, диктофонни тўғри ишлатиши, видео-аудио-фото материалларни монтаж қила олиши, график дизайн бўйича кўнікмага эга бўлиши, матн ёза олиши (газета, радио, телевидение, Йнтернет учун) керак.

Конвергент шароитда замонавий журналист қўйидаги кўнікмаларга эга бўлиши лозим:¹

- ўз аудиторияси қандай ахборотга эҳтиёж сезаётганини билиш;
- мақсадли аудитория тизимини тушуниш: тил, услуг, муайян жамоаларда иштирок этиш;
- маълумот тўплаш қобилияти ва интернетдаги медиа-матн билан ишлаш;
- маълумот юбориш, таҳрирлаш ва саклаш учун қўшма таҳририят муҳитида ишлай олиш;
- суратга олиш, видео-аудио ёзиб олиш ва таҳрирлаш;
- ҳаволалардан фойдаланиш, қидирув тизимларига мос сарлавҳалар ёзиш, турли бошқарув тизимларида ишлаш Joomla, Wordpress, Drupal, JavaScript ва ҳоказо.

Вашингтоннинг Анненберг коммуникациялар мактабининг илмий тадқиқот ташкилоти раҳбари, журналист ва ёзувчиси Р. Суро замонавий технологиялар журналистикани қандай ўзгартирганини кузатиб, шундай тўхтамга келган: “Талабаларга қадриятларни танитиш, шу йўналишда ўқитиш лозим. Уларда журналистнинг ижтимоий вазифаси нимада эканлиги, журналистика маълумотларнинг бошқа манбаалардан фарқи ҳақидаги тушунчани пайдо қилиш зарур. Талабалардан экспериментчиларни, инновацияларга очик ва ўзгаришларга тайёр, вазиятга осон мослаша оладиган, одатий фикрлашдан қочадиган мутахассисларни тайёрлаш зарур”².

Индивиднинг таълим олиш жараёнида журналистнинг функционал мажбуриятлари, маҳорат даражаси ва ижтимоий муҳим маълумотларни тўплаш, саралаш ҳамда тарқатиш журналистик таълими профессионал таълимнинг бир бўлғи ҳисобланади. Функционал саводхонлик, касбий малака, компетенция ва шахс маданияти — профессионалликнинг таркибий қисмлари ҳисобланади. Функционал жиҳатдан назарий ва эмпирик методларни маълумотни кўлга киритиш, ижтимоий муҳим билимларни эгаллашда зарур усул, курилмани (масалан, диктофон ва ҳоказо) кўллай олиши орқали журналист маҳоратини аниқлаш

¹ Засурский Я. Н. Журналистское образование в информационном обществе // Вестник Моск. ун-та. Серия 10: Журналистика. 2006. № 4. С. 4.

² Медиаконвергенция и мультимедийная журналистика: Материалы к обучающим семинарам / Сост. С. Д. Балмаева. Екатеринбург: Изд-во Гуманитарного ун-та, Кабинетный ученый, 2011. С. 47.

мумкин. Профессионал малака — бу телевидение, радио, босма ва интернет-ОАВда фаолият олиб борадиган журналист, яъни у конвергент мультимедиа шароитида фаолият олиб бора олиши зарур ҳамда қўлга киритилган маълумотлар турли оммавий ахборот воситалари орқали узатилиши мумкин.¹ Шу тариқа, универсал журналист — бу ОАВнинг шундай вакилики, у конвергенция мухитида мақсадли аудиториянинг эҳтиёжларини тӯғри тушуна оладиган ва шундан келиб чиқиб медиа маҳсулот яратади; матннинг исталган тури билан ишлаш маҳоратига эга; замонавий медиатехнологиялар ва ракамли мобил технологияларга эга, шу орқали босма, интернет-ОАВ, телевидение ва радио учун материал тайёрлай олиш қобилиятига эга. Универсал журналистнинг профессионал малакаси — бу универсал тушунча, касбий малака, ўз имкониятларини ва меҳнати маҳсулини тӯғри баҳолай олиш қобилиятидир. Профессионал малаканинг турли даражалари универсал журналист шахсиятини шакллантиради.

Хулоса ўрнида шуни айтиш мумкинки, медиа-маҳсулотни яратишга тайёр бўлишдан ташқари конвергенция шароитида мақсадли аудиториянинг ахборот эҳтиёжлари ва тизим қийматларини тушуниш қобилияти билан бир қаторда, журналистлар чуқур ижтимоий билимларни фарқлай олиши, замонавий дунёда ОАВнинг алоҳида ролини тушуниши; ОАВнинг ҳар хил турлари фаолиятининг ўзига хослигини англаши зарур.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати

1. Засурский Я. Н. Журналистское образование в информационном обществе // Вестник Моск. ун-та. Серия 10: Журналистика. 2006. № 4. С. 4.
2. Илларионова И. А. Формирование профессиональной компетентности журналистов в высших учебных заведениях: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. М., 2009. С. 11.
3. Медиаконвергенция и мультимедийная журналистика: Материалы к обучающим семинарам / Сост. С. Д. Балмаева. Екатеринбург: Изд-во Гуманитарного ун-та, Кабинетный учений, 2011. С. 47.

¹ Илларионова И. А. Формирование профессиональной компетентности журналистов в высших учебных заведениях: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. М., 2009. С. 11.

**"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР"
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 29-КЎП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ**

(6-қисм)

Масъул мухаррир: Файзиев Шохруд Фармонович
Мусаҳҳих: Файзиев Фарруҳ Фармонович
Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Эълон қилиш муддати: 30.06.2021

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000